ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Поліщук Любов Миронівна
старший викладач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Вступ / Introductions. Першим серйозним випробуванням для системи освіти стала пандемія COVID-19. Відтак, неможливим стало традиційне навчання в аудиторіях. Освітяни змушені були шукати альтернативні методи навчання. Інтерактивні методи навчання виявились ефективним рішенням. Це підхід за яким учні активно залучаються у процес навчання. Вони включають в себе дискусії, групову роботу, рольові ігри, кейс-методи та інші форми.

Інтерактивні методи навчання — передбачають активну участь учнів у навчальному процесі через взаємодію з учителем, іншими учнями та навчальними матеріалами. Метою таких методів навчання є розвиток критичного мислення, стимулювання пізнавальної діяльності, комунікативних навичок. Вони спрямовані на підготовку учнів до реальних життєвих ситуацій, а також підвищують їхню мотивацію.

Можна дати таке визначення активного навчання: Те, що я чую – я забуваю. Те, що я бачу й чую – я трохи пам'ятаю. Те, що я чую, бачу й обговорюю – я починаю розуміти. Коли я чую, бачу, обговорюю й роблю – я набуваю навичок. Коли я передаю знання іншим – стаю майстром. Це таке навчання, яке залучає студентів до участі у виробленні пізнавальної інформації та пробуджує особисту відповідальність за те, що вони роблять. Інтерактивне навчання – це діалогове навчання.

Ціль работи./Aim: Мета роботи: визначити методи інтерактивного навчання і дати характеристику.

Матеріали і методи./Materials and methods. Зазвичай традиційні методи навчання орієнтовані на пасивне засвоєння знань через репродуктивні завдання

та лекції. Такі методи рідко передбачають активну взаємодію учнів з матеріалом та один з одним. Натомість інтерактивні методи роблять учнів активними учасниками процесу, підвищують їхню відповідальність та результати навчання. Учні залучені до обговорень, рольових ігор, командної роботи, що сприяє розвитку соціальних навичок, таких як комунікація, співпраця та лідерство. Використання кейсів та симуляцій допомагає учням не лише засвоювати теоретичні знання, але й застосовувати їх на практиці. В таких випадках навчальний процес можна краще пристосувати до реальних життєвих ситуацій

Водночас студенти / учні не просто слухають або запам'ятовують, а беруть участь у процесі, ставлять запитання, шукають відповіді, обмінюються думками. Це сприяє кращому розумінню матеріалу і довгому запам'ятовуванню. Інтерактивні методи роблять навчання живим процесом, де учні не тільки вчаться, а й розвивають важливі життєві навички, що робить освіту більш цікавою та ефективною.

Можемо виділити основні види інтерактивних методів навчання:

- ***Групові дискусії та обговорення*** — це метод, який передбачає обговорення певної теми. Учні обмінюються думками, шукають різні підходи до розв'язання завдання, аналізують інформацію з різних джерел. Завданням методу є не нав'язування авторитетної думки. Метою є пошук оптимального компромісного варіанту вирішення проблеми в процесі конструктивного діалогу. Це розвиває комунікаційні навички, уміння аргументувати свою думку та критично оцінювати ідеї інших одногрупників.
- ***Рольові ігри та симуляції*** **–** учні розігрують сценарії, які можуть бути пов'язані з конкретною темою або життєвою ситуацією. Прикладом може бути симуляція переговорів, конференції, судового процесу або вирішення соціальних проблем тощо. Учні мають змогу використовувати свої знання, розвивати навички комунікації, співпрацю, критичне мислення та вирішувати проблеми. Рольові ігри розвивають емоційний інтелект. Учасники гри ставлять себе на місце інших людей, що допомагає їм краще розуміти чужу точку зору,

емоції та потреби. Саме це дуже важливо для вирішення конфліктів та командної роботи.

- ***Мозковий штурм —*** це інтерактивний метод навчання, що полягає в колективному генеруванні ідей у короткий час без попередньої критики чи оцінки. Мета цього методу є: стимулювати креативність, вільний обмін думками та знаходження інноваційних рішень для певної проблеми. Суть мозкового штурму полягає в тому, що група учнів активно висловлює свої ідеї з певної теми. Кожна ідея на початку приймається без обмежень і без критики. Тільки після того, як зібрано достатньо варіантів їх аналізують, оцінюють і відбирають найкращі рішення.
- ***Метод кейсів (Case-study)*** – це інтерактивний навчальний підхід, який базується на аналізі реальних або вигаданих ситуацій (кейсів), що відображають реальні життєві проблеми. Учні працюють над конкретним питанням, досліджуючи його з різних точок зору, пропонуючи варіанти вирішення та обираючи найкращий шлях. Такий метод використовують на заняттях, де важливе поєднання теоретичних знань з практичними навичками.
- ***Проєктне навчання:*** передбачає виконання комплексного завдання, який об’єднує кілька дисциплін або тем. Цей метод на сьогодні розвиває важливі навички: критичне мислення, вміння планувати процес, досліджувати інформацію, приймати рішення. І в цьому випадку учні також вчаться працювати в командах, що розвиває комунікаційні навички і співпрацю. Учні самі організовують свою роботу, визначають етапи виконання завдань і відповідають за результат. Це допомагає їм розвивати почуття відповідальності за свої дії та готує до майбутнього професійного життя.

Результати і обговорення / Results and discussion. Варто зазначити, що інтерактивні технології в інтерактивному навчанні охоплюють різні цифрові засоби: інтерактивні дошки, платформи для спільного навчання, відеоконференція, інтерактивні тести, вікторини, навчальні симуляції. Ці технології сприяють миттєвому зворотному зв’язку та дають можливість студентам опрацьовувати завдання як в класі так і вдома. Вони дозволяють

пристосувати навчання до індивідуальних потреб учнів за рахунок можливості працювати в комфортному темпі та отримувати матеріал у зручний спосіб. Передусім є і переваги інтерактивних інструментів, які включають гнучкість, доступність, можливість створення віртуального навчального середовища, розширяють можливість дистанційного навчання. Водночас це робить навчальний процес більш ефективним і сприяє розвитку цифрових навичок, важливих у сучасному світі.

Висновки. Таким чином: інтерактивні методи – це така форма навчання у процесі якого студенти і педагог перебувають в режимі бесіди, діалогу між собою**.**

Інтерактивні методи освіти є надзвичайно важливими для сучасного освітнього процесу, оскільки вони відповідають потребам учнів у динамічному та змінюваному світі. В наш час, критичне мислення, креативність та комунікаційні навички є вирішальними. Впровадження інтерактивних підходів стимулює активну участь учнів у навчанні, що підвищує їхню мотивацію та сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, знімають нервове напруження, дають можливість змінювати форми діяльності, переключати увагу на основні питання. Інтерактивність дозволяє вчителям адаптувати свої методи до індивідуальних потреб учнів, створюючи більш інклюзивне і підтримуюче навчальне середовище.

ЛІТЕРАТУРА

1. «П’ять інтерактивних методів навчання, які дійсно працюють» URL: https://gosta.media/nauka-ta-osvita/interaktyvni-metody-navchannia-perevahy-ta-vykorystannia-v-suchasnij-osviti/

2. «Інтерактивні методи навчання у вищій школі ЗНУ» URL: https://nmv.zsmu.edu.ua/upload/doc_nmv/pk/sman_interaktyvni_metody_navch_u_vyshchii_shkoli.pd